

„Kalejdoskop” 11/21

TEMAT NUMERU: ŁÓDŹ ARTYSTÓW NĘCI CZY ODSZCZĘCZA?

Mieszczanie i artyści [TEMAT NUMERU]

Tomasz MAJEWSKI

Artystom tak łatwo grać szlachetną rolę. Oni tworzą alianse z kolorową hałastą kawiarnianych obiboków, dziwnych cudzoziemców, przyjezdnych poszukiwaczy wrażeń, wszelkiej maści aktywistów – bardziej zaabsorbowanych ścieżką rowerową niż Wami, bez krzty empatii dla kalwaryjskiego mozołu, pasji tkwienia w samochodowych korkach. Jak w takim razie możecie się porozumieć: Wy – neomieszczanie i oni – artyści? Jakie będzie miejsce artystów w grze o przyszłość miasta? Rysuje się na horyzoncie kilka różnych, mniej lub bardziej prawdopodobnych scenariuszy.

Oni wybrali Łódź [TEMAT NUMERU]

Aleksandra TALAGA-NOWACKA

Od lat dominuje pogląd, że zdolni twórcy nie znajdują w Łodzi warunków, by spełniać się artystycznie i zawodowo, dlatego opuszczają miasto. To prawda – wielu wyjeżdża do Warszawy, Krakowa, Szczecina czy Berlina. Na tym tle może jednak zaskakiwać konkluzja, że ruch odbywa się w obie strony. Otóż spośród najwybitniejszych łódzkich artystów sztuk wizualnych większość to przyjezdni! Dlaczego pozostają w trudnym związku z miastem?

Ten obcy [TEMAT NUMERU]

Mieczysław KUŹMICKI

Obcy, ten obcy, obcy w domu, obcy pasażer – literatura, a za nią (albo i osobno) film, pełne są obrazów i opowieści o przybyszach. Albo o wykluczonych: szukających samotności, odmieńcach, którzy sami się alienują z jakiejś wspólnoty albo są do tego zmuszeni. Problem jest stary jak świat, wystarczy wspomnieć wygnanie z raj. Czy wobec tego można to odczytać tak, że wszyscy jesteśmy obcymi? A może prościej powiedzieć, że właśnie jesteśmy u siebie... Lub też w permanentnej wędrówce. Przypominam radziecki film Nikity Michałkowa z lat 70. „Swoi wśród obcych, obcy wśród swoich”, dla tytułu głównie, bo zdaje mi się, że tak to wszystko można zinterpretować.

Brakuje tylko rzeki [TEMAT NUMERU]

Magdalena SASIN

Gintautas Potockas przyjechał do Łodzi 22 lata temu, by dołączyć do zespołu Teatru Wielkiego w Łodzi. – Po tylu latach Łódź stała się moim miastem – mówi. – Bardzo dobrze się tu czuję, tutaj jestem w domu.

Łódź w latach dziewięćdziesiątych, gdy zamieszkał tu Potockas, była miastem szarym i brzydkim. – Gdy tu przyjechałem, widać było, że to ciężki czas – wspomina. – Nic się nie działo, fabryki pozamykane, wszędzie szaro. Teraz jest zupełnie inaczej: dużo wydarzeń, miasto pięknieje. Gdy odwiedza mnie rodzina albo znajomi, którzy kilka lat tu nie byli, zauważają, że Łódź się zmienia, robi się bardziej otwarta.

POZA TYM M.IN.:

Na pokładzie z Ulisesem [ROZMOWA MIESIĄCA]

Rozmowa Rafała GAWINA z Maciejem ŚWIERKOCKIM

– Oczywiście, znajdziemy w tej powieści fragmenty niezwykle ciężkie stylistycznie, gdzie trudno

wyodrębnić narratora, wymagające znajomości historii czy filozofii albo po prostu domysłów ze strony czytelnika, jego intelektualnej aktywności, nie czyni to jednak „Ulissesa” dziełem hermetycznym. Można czytać go na wiele sposobów, na przykład jako powieść czysto realistyczną – mówi Maciej Świerkocki, autor nowego przekładu „Ulissesa”, który ukazał się 14 października nakładem łódzkiego Wydawnictwa Officyna.

Rozmowy o Ciechowskim [MUZYKA]

Magdalena SASIN

Piosenki lidera zespołu Republika cały czas są obecne w życiu muzycznym. Płyty nawiązujące do dorobku tej formacji, Obywatela G.C. i Grzegorza z Ciechowa wydają artyści wywodzący się z różnych światów. Tym razem „Śmierć w bikini” i „Nie pytaj o Polskę” zyskały oprawę improwizowaną – w postaci projektu Macieja Tubisa i Radosława Bolewskiego „Obywatel Jazz”, który zostanie zaprezentowany 3 listopada w Łódzkim Domu Kultury. – Piosenki przedstawiamy w dość wierny sposób, bo jest tu i oryginalna linia wokalna, i niezmieniony tekst. Wszystko, co nowe, dzieje się wokół nich – wyjaśnia Tubis. – Zachowujemy ducha twórczości Obywatela G.C., ale komentujemy go naszym własnym językiem. To artystyczne mierzenie się z legendą.

Łódź Filmowa do likwidacji [FILM]

Bogdan SOBIESZEK

Miasto Filmu UNESCO straciło kolejny festiwal filmowy. Forum Kina Europejskiego Cinergia nie odbędzie się drugi rok z rzędu. Organizujące go Stowarzyszenie Łódź Filmowa postawione zostało w stan upadłości. Okazało się, że reakcje przeciwników festiwalu Transatlantyk, którego Łódź pozbyła się trzy lata temu, były niczym radość karpi na Boże Narodzenie.

Harcerz szpetnego kraju [FELIETON]

Łukasz MACIEJEWSKI

Andrzej Munk zdążył nakręcić tylko kilka filmów, ale wszystkie są dzisiaj klasykami. W roku obchodów 100. rocznicy urodzin i 60. rocznicy śmierci Munka warto przypomnieć sobie jego dorobek. Drwił z przesady, konwenansów i hipokryzji, jednak nigdy nie zadrwił z człowieka. Zajaśniał na krótko – zginął w wypadku samochodowym w wieku 39 lat, w trakcie realizacji „Pasażerki”. Pochodził z rodziny zasymilowanych Żydów, która przeszła na katolicyzm, przeżył fascynację socjalizmem i komunizmem (po donosie został usunięty z partii), szybko zrozumiał jednak, że każdy zachwyt może zmienić się w rozczarowanie. A euforia wobec czasów jest ułudą, bo każdy, nawet najlepszy (najgorszy) czas staje się jedynie burzliwą areną, na której walczą nieprzystające do siebie ambicje, charaktery, namiętności. Tę tragiczną w gruncie rzeczy świadomość Munk potrafił przekuć w samoświadome kino – łączące dawny zachwyt reżysera z niedawnym zniechęceniem.

Rozreklamować miasto [ROZMOWY]

Rozmowa Piotra GROBLIŃSKIEGO z Marcinem ANDRZEJEWSKIM

– Musiałem poczytać o rewolucji 1905 roku i doszedłem do wniosku, że była ona podobna do rewolucji Solidarności. Widzę pewne paralele – ludzie się zorientowali, że w grupie mają jakąś siłę i mogą wpływać na rzeczywistość – mówi Marcin Andrzejewski, autor książki „Tramwaj Tanfaniego”, która ukaze się 18 listopada.

KALEDARIUM wydarzeń w Łodzi i województwie łódzkim w listopadzie

SPIS TREŚCI

14

Pochlip przed-zimny.
Andrzej Poniedziałki

15

Na pokładzie z Ulisesem.
Rozmowa z Maciejem Świerkockim

24

Mieszczanie i artyści.
Tomasz Majewski

28

Oni wybrali Łódź.
Aleksandra Talaga-Nowacka

32

Ten obcy.
Mieczysław Kuźmicki

34

Brakuje tylko rzeki.
Magdalena Sasin

37

Galeria Festiwalu Komiksu

42

Rozmowy o Ciechowskim.
Magdalena Sasin

46

Strategie teatralnej iluzji (6): Metoda Strasberga.
Michał Rzepka

50

Panny, matrony, legendy.
Piotr Grobliński

52

Ważne pytania.
Paulina Ilska

54

Kolekcja w miniaturze.
Aleksandra Talaga-Nowacka

56

Łódź Filmowa do likwidacji.
Bogdan Sobieszek

58

Krytycy i siła kobiet.
Bogdan Sobieszek

61

Polihymnia i polityka.
Gustaw Romanowski

62

Harcierz szpetnego kraju.
Łukasz Maciejewski

64

Rozreklamować miasto.
Rozmowa z Marcinem Andrzejewskim

66

„Tramwaj Tanfaniego”.
Marcin Andrzejewski

68

Piwo w zaświatach.
Maciej Robert

69

Kalendarium

„Kalejdoskop” 11/21 do kupienia w Łódzkim Domu Kultury od 28 X, a od 29 X w punktach Ruchu S.A., Kolportera, Garmond-Press i salonach empik. A także w prenumeracie (w opcji darmowa dostawa do wybranego kiosku Ruchu):

https://prenumerata.ruch.com.pl/prenumerata-kalejdoskop-magazyn-kulturalny-lodzi-i-wojewodztwa-lodzkiego?fbclid=IwAR0CJwQi1fl7y-1av7GdZlwB82ZmKdxZmMSef9uNO1G6RKt-b4HEX_KIB8o

„Kalejdoskop” 11/21 jest dostępny także jako e-book na [Virtualo.pl](https://virtualo.pl)

Naszych najlepszych tekstów w interpretacjach aktorów scen łódzkich związanych z Łodzią i regionem możecie słuchać na platformie „Kalejdoskop NaGłos”:

<https://soundcloud.com/kalejdoskopnaglos>